

PŘÍTOMNOST

DOKUMENTY

20

ČESKÝ ŽURNÁL

Reality - Češi jsou výborní houbaři - Sandra v Ugandě - Slepice v tísní - Ztohoven

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Čeští vědci v tající Arktidě - Mongolsko – země modrého nebe - České rybí legendy

HISTORICKÝ DOKUMENT

Rudolf Slánský - Generál in memoriam - Tresty v Čechách - Tajná historie – sexuální dějiny českých zemí
Fenomén Dukla - Selská krev - Odsun – Vertreibung - Afghánistán: 40 let války

SLAVNÁ VÝROČÍ

Jan Amos Komenský - Bílá hora

CESTOPISY

Po jedné stopě do Iráku a do Afriky - Křížem krážem Izraelem - Čeští trampové v Austrálii
Manu a Matěj na cestě z Říma na ostrov Capri - Milovníci vína - Krajinou příběhů českých hradů známých i neznámých III a IV

ŽIVOTNÍ STYL A ZDRAVÍ

Život s Alzheimerem - Mé jméno je prostata - Noví sousedé – Lekce češtiny

POKRAČOVÁNÍ OBLÍBENÝCH POŘADŮ

Co naše babičky uměly a na co my jsme zapomněli - Herbář 8 - Všechno, co mám ráda - Sama doma

DOKUMENTY DO KINA

Mekey - K2 vlastní cestou - Provinční městečko E - Ztracený břeh - Kiruna – překrásný nový svět
Chci tě, jestli to dokážeš - Svět podle Muchy - Stingl – Malý velký Okima

ZAHRANIČNÍ DOKUMENTY

První polovina letošního roku nebyla snadná a nepochybně se pevně zapíše nejen do celosvětové historie, ale významně i do dějin televizního vysílání. Česká televize v uplynulých měsících potvrdila, že se dokáže nesmírně rychle zmobilizovat a díky vysoké kvalitě nejen obhájit, ale dokonce i posílit pozici hlavního zdroje informací pro obyvatele

Česka. Ačkoli jsme museli přerušit nebo zastavit většinu výroby, dokázali jsme během několika málo dnů spustit hned několik nových, potřebných projektů. Vzdělávací pro děti, rodiče i učitele, program pro seniory, jež zůstali odříznuti od rodin, benefiční přenosy a kampaně, díky kterým jsme mohli pomoci zasaženým skupinám. V neposlední řadě jsme podpořili i kulturu a pořadatele akcí, kterým hrozilo, že zůstanou navzdory složitým přípravám bez návštěvníků.

Krise změnila mnoho věcí a mnoho nás toho naučila. Naši nezastupitelnou roli na poli filmové a televizní tvorby vnímáme o to silněji a budeme se i nadále významně zasazovat o její podporu. Jen v loňském roce mělo premiéru sedmnáct námi koprodukovaných dokumentů, a i přes omezení v důsledku koronaviru se letos dočkalo uvedení už dvanáct snímků, na nichž jsme se podíleli. Za všechny zmíním divácky nejúspěšnější český dokument všech dob – V síti, na nějž přišlo do kin už téměř půl milionu lidí a jemuž se povedlo otevřít důležitou debatu na celonárodní úrovni. Dokumentární tvorba zkrátka má a bude mít v České televizi své pevné místo. Což bezesbýtku platí i pro nadcházející podzimní sezonu.

Druhý program České televize oslavil v květnu již padesát let od svého vzniku, a je to právě dokumentární tvorba, která je od devadesátých let jeho doménou. Více než třicet let tak na ČT2 díky dokumentaristům zachycujeme autenticitu doby a pomocí rozsáhlého televizního archivu tak pomáháme spoluutvářet kolektivní paměť národa.

Články v novinách a časopisech nalákaly naše diváky na tisíce společenských, přírodovědných a cestopisných dokumentů, ale i nespočet historických snímků připomínajících slavná výročí a významné okamžiky dějin. A nyní k nim přibudou další – připomínající osobnost Jana Amose Komenského nebo čtyřsetleté výročí tragické bitvy na Bílé hoře. S pěti novými autorskými snímky se na obrazovky vrací také Český žurnál, zaměřující se třeba na přetrvávající problém dostupnosti bydlení. Jako nesmírně potřebný vnímám dokument Život s Alzheimerem, který se soustřeďuje na všední život se zákeřnou nemocí, i snímek Čeští vědci v tající Antarktadě upozorňující na problematiku globálního oteplování. Své oddané fanoušky si ale jistě najde i sportovní film Dukla, jenž mapuje bohatou historii slavného pražského klubu, nebo pokračování populárního Herbáře.

Dokumentární podzim na obrazovce České televize opět přinese silnou původní tvorbu etablovaných filmařů. Věřím, že po prostudování následujících stran, se na něj budete těšit stejně jako my.

Petr Dvořák
generální ředitel České televize

Česká televize natočila šesté pokračování dokumentární série pěti autorských snímků, které kriticky nahlíží na události nedávné doby. Pohled na kauzy a fenomény, které stále hýbou českou veřejností, zprostředkují dokumentaristé díky novým a mnohdy nečekaným souvislostem. Zabývají se například stále se zvyšující cenou za bydlení, klecovým chovem slepic nebo hrozbou při neřešení klimatických změn.

Autorské dokumenty natočené v rámci Českého žurnálu jsou pravidelně zařazovány do programů a soutěží mezinárodních filmových festivalů MFDF Jihlava, Jeden svět a Finále Plzeň. Autorka dílu Reality Bára Chalupová je podepsána také pod snímkem V síti, který se stal nejnavštěvovanějším českým dokumentem v historii.

REALITY

Možnosti bydlení mladých lidí v Česku

Dokument Báry Chalupové se zabývá aktuální možností vlastního bydlení mladých lidí v Česku, kteří se rozhodli odejít od rodičů a postavit se na vlastní nohy. Název filmu odkazuje jednak na reality jako objekty k bydlení a také k tomu, že autoři pro snímek vytvořili stolní hru Reality. Ta spočívá v tom, že tři účastníci hry – sama autorka a její dva přátelé – si losují jednotlivé možnosti bydlení a podle toho, jaký los na koho padne, se vydávají do „reality“ zkoumat nabízené varianty – stávají se tak účastníky vlastní reality show. Po prošetření nájemního bydlení, bytů v osobním vlastnictví nebo sdíleného bydlení se ale ukazuje, že pro současného mladého člověka není vůbec jednoduché bydlet v levnějším objektu, natož ve vlastním.

námět, scénář a režie: Barbora Chalupová / **dramaturgie:** Jana Hádková / **kamera:** Šimon Havel
výkonná producentka: Kateřina Kovářová / **kreativní producentka:** Jiřina Budíková / **účinkující:** Barbora Chalupová, Ondřej Chalupa, Marek Chalupa a další

BARBORA CHALUPOVÁ: POTVRDILY SE MI NEVESELÉ VIZE BUDOUCNOSTI NAŠÍ GENERACE

Podle čeho jste vybírala hlavní protagonisty?

Od začátku jsem film prezentovala v tom smyslu, že jeho záměrem je zmapovat trh realit skrze mou vlastní generaci. Výběrem hlavních protagonistů jsem chtěla především poukázat na fakt, že krize bydlení se netýká pouze nízkopříjmových skupin obyvatel, ale dopadá i na střední třídu. Nápad obsadit své nejbližší vyplynul ze skutečnosti, že jsem v nás viděla dokonalou studii dopadů české porevoluční politiky bydlení. Jsme tři sourozenci, nyní ve věku 27, 30 a 33 let, s vysokoškolskými tituly z různých škol a s rozdílnými profesemi. Ať už působíme v soukromém sektoru, státní sféře, nebo na volné noze, všichni tři podobným způsobem pocítujeme nedostupnost bydlení. Neměla jsem ale v úmyslu mapovat naše osobní příběhy, využila jsem nás pouze jako jakési vzorové figury. Protože jsem se s tématem chtěla vypořádat s určitou dávkou nadsázky a humoru, vytvořila jsem pro film svou vlastní deskovou hru s názvem Reality. Ta diváka filmu provádí konkrétními, někdy úsměvně krkolomnými situacemi ze života současného nájemníka.

Jak dopadli tři hráči deskové hry Reality?

To bych nerada prozrazovala. Mohu jenom říct, že se jejich hra zastaví na základě dopadu procesu gentrifikace v reálném životě. Nejvýrazněji se postupná gentrifikace městských území projevuje v přeměně zástavby. Stavějí se nové budovy a stávající objekty jsou přestavovány na luxusní bydlení nebo na komerční prostory. Hráči se tedy na konci probouzejí ze hry, z umělé reality, ve které pro ně finance byly pouze vytištěné lístečky a překážkami na cestě za vysněným bydlením byly jenom vylosované úkoly. V tu chvíli se musejí vypořádat s hmatatelnou proměnou města.

Proměnil se Váš pohled na trh s nemovitostmi po dokončení dokumentu?

Neproměnil. Naopak se mi potvrdily spíše neveselé vize

budoucnosti naší generace i celkového směřování naší země. Z bydlení se stala investiční komodita, je málo politické vůle k výstavbě sociálního bydlení a velké množství krátkodobých pronájmů typu Airbnb městům také neprospívá. Políčka deskové hry, na které šlo figurkou vstoupit, se týkaly příčin, dopadů i možných řešení celé krize, a to na regionální i celostátní úrovni. Měli jsme tedy možnost vyslechnout velice rozdílné pohledy na situaci, což náš náhled na téma samozřejmě obohatilo.

Jakou nejzajímavější odpověď Vám natáčení zodpovědělo?

Bohužel bylo všechno přesně tak zoufalé, jak jsme očekávali. Jeden z mála momentů, které nás pozitivně překvapily, byl zážitek z naší ankety mezi kolemjdoucími lidmi na ulici. Mnozí byli ochotni ve filmu vystoupit a měli k tomuto tématu pečlivě formulovaný komentář, nikoli jen nadávání nebo naopak bagatelizaci problému. Jako by celou dobu čekali, až se jich někdo zeptá. Dostali jsme tak do filmu i hlas a pohled lidí ze starší generace, kteří evidentně o veřejnou diskuzi stojí.

Jak by podle Vás vypadal dokument, kdybyste ho točila dnes?

Dokument vznikl již před dvěma lety, v době, kdy jsme neměli ani tušení, jak se promění život ve městech příčinou covidové pandemie. Vládní opatření nejvíce dopadly na poskytovatele krátkodobých pronájmů, což má za následek dočasné zlevnění bydlení, z dlouhodobějšího hlediska se ale zlevnění nechystá. Naopak, situace na trhu s bydlením se s momentálně nedozírnými dopady krize na českou i světovou ekonomiku může ještě vyhrotit. Kdybych film natáčela letos, vznikly by pravděpodobně záběry prázdných center měst, doplněné svědectvím o omezení výstavby a zběsilém inzertním boji o pozemky s chatami a chalupami.

ČEŠI JSOU VÝBORNÍ HOUBAŘI

Dokumentární esej o klimatických změnách posledních let

Klimatická změna je jedním z nejvážnějších problémů současnosti. Myslet si, že se nedotýká České republiky, by bylo značně naivní. Navzdory mnohým představám je Česko klimatickou proměnou zasaženo velmi silně. Některá města dominují v žebříčku těch nejvíce znečištěných v Evropě, energetický trh je nadměrně závislý na uhlí, české lesy postihlo masivní vymírání a podobně kriticky je na tom i řada druhů hmyzu – především včely, které po včelstvech umírají, a rostliny tak ztrácejí své opylovače. Krajina důsledkem špatně řízeného a monokulturního zemědělství vysychá, přibývá obcí, které nemají dostatek vody, a všechen rytmus přírody včetně střídání ročních období se mění a začíná se chaoticky vymykat našim zvyklostem.

„Film jsem natočila v reakci na problematiku klimatické změny. Přišlo mi, že se málo mluví o tom, jak významné následky může v České republice mít a jaké oblasti našeho života postihne. Když jsme se scenáristou Hynkem Trojánkem hledali správnou formu, napadla nás podoba přírodovědného dokumentu. Ale kdo ho bude vyprávět, když předmětem zkoumání máme být my, Češi? Nakonec se náš pohled stal pohledem mimozemšťana, který se dívá na naše chování a přemýšlí o něm právě v kontextu ekologické udržitelnosti. Vznikla tak místy humorná a místy zase depresivní esej, díky které se snad podaří ukázat, že ani my samotní, ani Česká republika nestojíme mimo světové problémy a že s nimi jako jednotlivci i jako společnost můžeme něco dělat. Stačí jenom chtít a hledat cesty,“ doplňuje režisérka **Apolena Rychlíková**.

námět a režie: Apolena Rychlíková / **scénář:** Apolena Rychlíková, Hynek Trojan / **dramaturgie:** Jana Hádková
kamera: Petr Racek, Vladimír Turner / **hudba:** Dominik Gajarský / **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová
kreativní producentka: Jiřina Budíková / **účinkující:** Jan Vlasák, Tereza Dočkalová a další

SANDRA V UGANDĚ

Mladá pražská novinářka Sandra Kisić se vydává na poznávací misi do Afriky

Šestadvacetiletá influencerka a módní novinářka bosenského původu Sandra Kisić se na pozvání české neziskové organizace vypravila do Ugandy, aby na vlastní oči viděla, jak se afričtí domorodci potýkají ve své krajině s následky globálních klimatických změn. Ve městě Kabale a jeho okolí strávila deset dní. Společnost jí kromě místních obyvatel dělala holandská dobrovolnice, která je už na své několikáté misi a zasvěcuje Sandru do zvyklostí a pravidel misijních praktik. Sandra, zvyklá na komfortní život, se poprvé v životě setkává s chudobou a technologickou zaostalostí. Režisér Filip Remunda jako nestranný pozorovatel zachycuje střetávání dvou světů a přináší svědectví o tom, jak se mnohdy idealistické představy o životě jiných komunit mění v tvrdou a drsnou realitu.

námět a scénář: Ivona Remundová, Filip Remunda / **režie:** Filip Remunda / **dramaturgie:** Jana Hádková
kamera: Jakub Halousek / **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová / **kreativní producentka:** Jiřina Budíková
účinkující: Sandra Kisić, Roos de Boer a další

SANDRA KISIĆ: KDYŽ SE ŘEKNE AFRIKA, MNOHÝM HNED NASKOČÍ PÍŠČITÁ SAHARA A TO JE ŠKODA

Jak se cítila Sandra v Ugandě?

Cítila jsem se skvěle. Objevovala jsem novou zemi, poznávala jsem nové lidi a po dlouhé době jsem sbírala zážitky v jiné části planety. Ugandu můžu všem jedine doporučit, je překrásná, zelená a kopcovitá, ne nadarmo se jí říká africké Švýcarsko. A to ovoce!

Jaký zážitek byl pro Vás v Ugandě nejintenzivnější?

Navzdory tomu, že je to krásná země plná milých lidí, řeší i pro mě těžko pochopitelné věci. V žádném případě to není téma filmu, ale třeba přístup společnosti k homosexualitě je pro mě extrémní a nesouhlasím s ním.

Našla jste jako cestovatelka nějaké srovnání s jinými zeměmi, nebo je Uganda unikátní?

Uganda mě okouzila v obrovské míře jako řada jiných zemí, ale těžko srovnávat. Co říct, aby to neznělo jako klíšé? Lidé o Ugandě mluví jako o africkém Švýcarsku a to mi tak nějak sedělo. Přitom když se řekne Afrika, mnohým hned naskočí píščitá Sahara a to je škoda.

Změnila jste nějak své návyky ohledně používání vody, recyklace a přístupu k přírodě?

Posunulo mi to hodnotové vnímání některých aspektů

každodenního života. Často na Ugandu myslím, když čtu články o suchu v Česku. Říkám si, jak by se náš život změnil, kdybychom neměli ten zázrak vody z kohoutku vždy na dosah.

Co by si měl podle Vás divák po zhlédnutí dokumentu odnést?

Přála bych si, aby si diváci odnesli, jak je realita komplikovaná. Že dichotomie naivní Evropanky a rustikální Afriky jednoduše neobstojí: na jednu stranu ano, Uganda trpí nedostatkem vody a Evropská unie se snaží pomáhat, ale na druhou stranu se ocitáte v situaci, kdy vám dvakrát během týdne praskne bojler a všechna ta drahocenná voda vyteče na zem. Což se může zdát na první pohled nepochopitelné. V každém případě jsem cítila, že v Ugandě mnohem lépe funguje komunita. Vnímala jsem výraznější pocit sounáležitosti ve složitých životních podmínkách. Ale možná je to univerzální součást lidství, která se v Česku v posledních měsících také mnohem více viditelně projevuje. Kdo ví, mně to tak přijde.

IVONA A FILIP REMUNDOVI: VŠICHNI SE DĚLÍME O JEDNU VODU, O JEDEN VZDUCH O JEDNU ZEMI

Jaké instrukce dostala Sandra před začátkem natáčení?

Sandra věděla, že pojede na hranici Ugandy a Rwandy, že se tam setká s holandskou dobrovolnicí Rose, která má v oblasti na starosti prevenci přírodních katastrof. Zadáání bylo, aby ze své cesty pořídila foto a video blog a přiblížila tak svou novou zkušenost svým vrstevníkům v Česku. Na žádné školení o rozvojové spolupráci jsme ji před cestou nepřihlásili, chtěli jsme, aby toho co nejvíce objevovala až před kamerou a naživo.

Co jste si od návštěvy Ugandy slibovali?

Chtěli jsme natočit cestu člověka, který v subsaharské Africe nikdy nebyl a ani nemá žádnou zkušenost s rozvojovými projekty. Sandra tak ve filmu zastupovala většinu z nás se všemi předsudky a neinformovaností a očekáváními, které bychom od cesty do Ugandy asi měli.

Co jste naopak chtěli předat divákovi dokumentu?

Díky takové stylizaci jsme chtěli dosáhnout identifikace diváka s protagonistkou, pomoci mu tak skrze její zkušenost poodhalit, že ve světě nežijeme odděleni jedni od druhých, ale že se dělíme o jednu vodu, o jeden vzduch o jednu Zemi. A také že by bylo dobré už jednou provždy vystoupit z jakéhosi zaběhnutého nastavení našich myslí, že jsme to na jedné straně my, tady na Západě, kdo přináší „těm nerozvinutým“ zemím na jihu moudrost, zkušenost a know-how, jak se věci mají dělat. Tento stereotyp náš film, doufáme, rozbíjí.

Byla to Vaše první návštěva Afriky? Jaké dojmy jste si z návštěvy odnesli?

Na tuhle cestu budeme dlouho vzpomínat. V Ugandě jsme potkali vzdělané odborníky, kteří se starají o odlehle venkovské komunity. S perfektní znalostí místního prostředí dělají to, co nedělá jejich vláda. Stavějí sofistikované projekty, které zásobují tisíce lidí pitnou vodou, a učí je, jak techniku opravovat a jak na její udržitelnost vybírat prostředky v prostředí, které je založené na předmonetárních tržních vztazích. A kromě setkání s vynikajícími odborníky a jejich bohulibým dílem jsme v Ugandě našli i dobré přátele. Jeden z nich dokonce na pozvání české neziskové organizace Diakonie přijel v lednu minulého roku do Prahy a sklídl tady velký potlesk za svou práci.

Má tento příběh pokračování? Věnujete se tématu i nadále, z jiného pohledu?

Postavy našeho filmu pokračují ve svých životech, dobrovolnice Rose pomáhá v uprchlickém táboře v Iráku, inženýr Vivian staví další vodovodní sítě a Sandra pokračuje ve své kariéře influencerky na sociálních sítích.

SLEPICE V TÍSNI

Život slepic zachráněných z velkochovu a adaptovaných zpět do venkovského života na vlastní dvorek

Autoři filmu a jejich tři děti se rozhodli, že začnou na chalupě chovat slepice, podobně jako jejich místní sousedé. Nakoupí drůbež z klecového chovu. Slepice jsou zubožené, vypadají jinak než ty u sousedů na zahrádce. Děti zjišťují, proč tomu tak je. Dozvídají se detaily ze života v klecích, a protože je téma zajímavá, začnou vyhledávat informace na internetu, kde narazí i na záběry z wuchanského tržiště. Jsou šokovány, když vidí přeplněné klece plné koček a psů určených na porážku. Kamera brouzdá tržištěm dál a objevuje rozporcované hady, krysy a další divoká zvířata včetně netopýřů. Z dalšího videa se děti dozvídají, že se koronavirus údajně rozšířil na tomto tržišti z divokých zvířat na lidi.

scénář a režie: Filip Remunda / **dramaturgie:** Jana Hádková / **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová
kreativní producentka: Jiřina Budíková

ZTOHOVEN

Příběh červených trenýrek žije i pět let po vyvěšení

Dvacátého září 2015 zavlály nad Pražským hradem namísto prezidentské standarty obří rudé trenýrky. Jak se později ukázalo, vyvěsili je tam v rámci svého projektu Prezidentovo špinavé prádlo členové umělecké skupiny Ztohoven. Obrázky kominíků lezoucích po střeše a vyměňujících vlajku, stejně jako záběry pořízené přímo na samotné střeše sídla českých králů, brzy zaplnily nejen český mediální prostor a mluvčí prezidenta celou akci prohlásil za důkaz „fašizace pražské kavárny“. Následně Správa Pražského hradu zažalovala účastníky projektu a rozeběhl se soud, ve kterém mj. stát požadoval odškodné za „újmou na svém soukromí“. Členové skupiny o víkendu před ním standartu rozřezali a v rámci dalšího projektu nazvaného Decentralizace moci jednotlivé kousky rozdali spolu s určitými sumami digitální měny bitcoin. A k soudu se dostavili v čamarách, které upomínaly na akce Omladiny na konci 19. století.

Prostřednictvím exkluzivních záběrů pokládá film nejen konkrétní otázky směřující k umělecky diverzním projektům, ale i k osobnímu životu a angažmá jednotlivých členů skupiny, jak popisuje režisérka **Petra Nesvačilová**: „Film je situační a my máme možnost sledovat hlavní aktéry na jejich cestě, kdy se stát rozhodne je žalovat a chovat se k nim jako k atentátníkům. Každý má možnost si skrze film sám vytvořit svůj vlastní názor na naši politickou scénu a akt vyvěšení červených trenýrek. Tento film jsem stříhala s Toničkou Jankovou, které patří veliký dík, stejně jako producentovi Filipu Remundovi a Hypermarket filmu. Je to můj první situační film, který se spíše snaží pozorovat a vyjadřovat právě skrze již zmíněné situace. Během cesty tohoto filmu uvidíme i zajímavé setkání členů skupiny Ztohoven se skupinou Vojna, která se ukrývá před Putinem a Interpolem. Tato pasáž nese důležitou otázku, zda vše není jinak, než se zdá. Připravte si hodně popcornu a kávy, je to film na dlouhý večer.“

scénář a režie: Petra Nesvačilová / **dramaturgie:** Jana Hádková / **výkonná producentka:** Kateřina Kovářová
kreativní producentka: Jiřina Budíková

ČEŠTÍ VĚDCI V TAJÍCÍ ARKTIDĚ

Čeští vědci v tající Arktidě

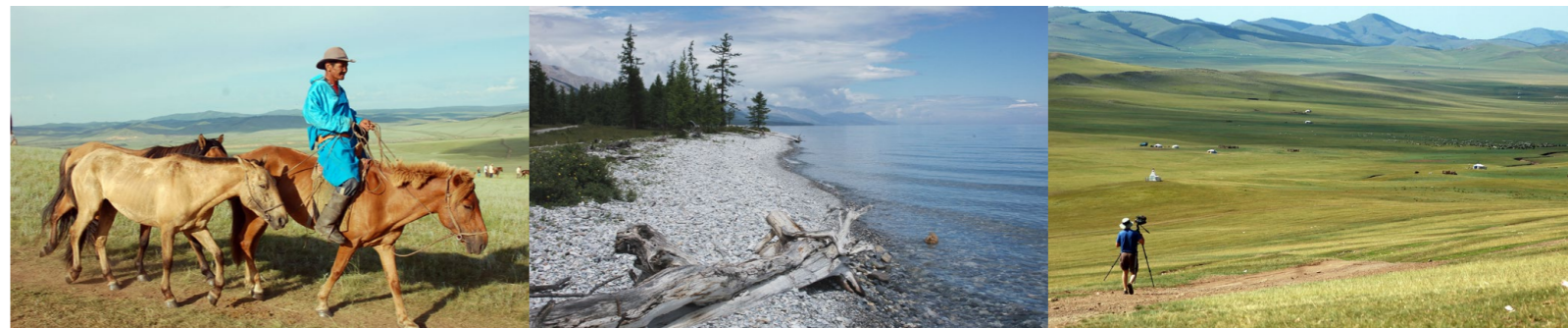
Dokument sleduje skupinu vědců z Centra polární ekologie Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, kteří se věnují zkoumání polárních oblastí na Špicberkách. Cílem dokumentu je představit divákům jejich výzkum se zaměřením na problematiku globálního oteplování a další změny, kterými lidé negativně ovlivňují přírodu kolem sebe, a alespoň trochu rozptýlit fámy, které o tomto tématu mezi laickou veřejností panují. „Zásadně největší a nejdůležitější takovou fámou je ta, že člověk svou činností neovlivňuje klima. Vědci to vyvracejí a někteří říkají, že se změnou musí začít každý u sebe. Zemědělci obhajují používání herbicidů a pesticidů kvůli výnosům apod. To ale podle vědců nejde dohromady s organickou půdou, ve které pesticidy vyhubí život. Pak se nedivme, že půda nedokáže zadržet vodu, když nemá humusovou složku. Například půda Jihočeského kraje, kdyby měla správné složení, by údajně dokázala zadržet víc vody než celá vltavská kaskáda. Také jsme to prý přehnali s čistotou prostředí, s čistotou pitné vody, tím, že jsme vyhubili parazity, a dnes lidskému tělu spíše škodí jejich nedostatek,“ říká režisér **Zdeněk Zvonek**.

scénář, režie a kamera: Zdeněk Zvonek / **dramaturgie:** Jakub Režný / **výkonný producent:** Roman Blaas
kreativní producentky: Martina Šantavá a Rebeka Bartůňková

MONGOLSKO – ZEMĚ MODRÉHO NEBE

Čeští lesníci mezi mongolskými stromy a pastevcí

Dnešní Mongolsko se potýká s mnohými ekologickými problémy. Jedním z nich je citelné ubývání a devastace lesů. Hlavní protagonistu seriálu Tadeáš Štěrba díky svému lesnickému vzdělání a znalostem floristiky dostal nabídku podílet se na mezinárodním projektu při záchraně tamějších lesů. Úkolem dvacetičlenného týmu českých odborníků bylo navrhnout trvale udržitelný management obhospodařování lesů, včetně zachování a znovuoobnovení původní biodiverzity v místech zdevastované krajiny. Úvodní díl cyklu „V údolí Sharyn Gol“ ukazuje první střet mladého experta s mongolskou realitou a pak zavede diváky na základnu česko-mongolského lesnického projektu. Ve většině případů je vizuální obraz Mongolska spojován se stepí nebo vyprahlou pouští.

PŘÍRODA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

„Pro mnoho českých diváků bude proto možná překvapením, že na severu Mongolska jsou lesy a velmi odlišná vegetace,“ prozrazuje režisér **Ladislav Moulis** a dodává: „Práce v rámci mezinárodního projektu byla pro mě jako pro dokumentaristu zajímavá především v tom, že díky dlouhé době trvání projektu se podařilo navázat s místními obyvateli velice blízké vztahy. Nejenom že jsme se setkávali s každodenním životem a problémy Mongolů, ale byli jsme často zváni do rodin pastevců, mohli sledovat jejich tradiční rituály nebo slavnosti. Díky našim mongolským kolegům, kteří nás představili jako své přátele, jsme se mohli ptát a bavit o tématech, která by byla pro běžného turistu zapovězena. Když jsem do Mongolska odjízďel poprvé, bylo pro mě velmi exotickou zemí, ale časem jsem poznal, že i přes odlišnou mentalitu a kulturu máme s jeho obyvateli společné styčné body a stejné zkušenosti. Jedním z příkladů je například období normalizace v době sovětské nadvlády a následné ‚sametové revoluce‘.“

scénář, režie a kamera: Ladislav Moulis / **dramaturgie:** Jana Hádková / **výkonný producent:** Roman Blaas
 kreativní producentky: Martina Šantavá a Rebeka Bartůňková

ČESKÉ RYBÍ LEGENDY

Štika, úhoř a sumec na udici Jakuba Vágnera

„Rybí i rybářské legendy jsou nejen daleko za hranicemi naší vlasti, ale i u nás. Rybí obři často plavou kousek od našich domovů, a přitom se desítky let nepozorovaně ukrývají před zraky lidí,“ říká **Jakub Vágner**. Přežívají desítky let v hlubinách, kde skryty pod vodní hladinou rostou a sílí. Jednou se ale prozradí a tehdy vznikají rybí legendy. Diváci se mohou těšit na štika obecnou, která Jakuba vždy fascinovala. V dalších dílech se Jakub vydává po stopách úhořů vysoko proti proudu Berounky, do míst, která popisoval Ota Pavel, nebo představí dravce, který nemá přirozeného nepřítele – sumce velkého.

scénář: Jakub Vágner / **režie:** Jakub Vágner, Jakub Vomáčka / **dramaturgie:** Ladislava Jírová
hlavní kamera: Daniel Vagenknecht, Jiří Středa / **výkonný producent:** Jiří Vlach / **kreativní producentka:** Alena Müllerová / **průvodce pořadu:** Jakub Vágner

HISTORICKÝ DOKUMENT

RUDOLF SLÁNSKÝ

Příběh obdivovatele, přítele i oběti strany

Dokument využívá dosud nezveřejněné záznamy, které se našly 15. března 2018 v objektu zkrachovalého Výzkumného ústavu kovů a Inovačního technologického centra v Panenských Břežanech, a vypráví příběh vykonstruovaného politického procesu z listopadu 1952, příběh jeho obětí i strůjců. Na konci procesu bylo jedenáct popravených bývalých vysokých funkcionářů KSČ, straně oddaných komunistů, kteří před soudem na předem známé otázky žalobců a soudců mechanicky „recitovali“ naučená doznání a obvinění „spolupachatelů“, bývalých přátel a spolupracovníků.

Hlavní dějovou linií snímku je osud Rudolfa Slánského, člověka oddaného komunistickému hnutí i přes únos jeho dcery v Moskvě v průběhu války, jenž se nikdy nevysvětlil. Byl a zůstal obdivovatelem a přítelem Sovětského svazu, komunistické myšlenky a strany. Zapsal se do dějin jako podporovatel československé pomoci vznikajícímu státu Izrael, důsledný organizátor KSČ a nemilosrdný likvidátor opozice v Československu po roce 1945 a 1948. Slánský byl nejmocnějším mužem KSČ a nakonec se stal její obětí.

Film ukáže, jak vyšetřování, obžaloba i režie politického procesu probíhaly pod dohledem sovětských poradců se schválením politbyra ÚV KSČ a za podpory petic „pracujících“ organizovaných stranou v celé republice.

scénář a režie: Martin Vadas / **dramaturgie:** Jana Hádková / **kamera:** Antonín Weiser / **výkonný producent:** Jiří Vlach / **kreativní producentka:** Alena Müllerová

MARTIN VADAS: DIVÁCI UVIDÍ PŘÍBĚH RUDOLFA SLÁNSKÉHO VE VŠECH PODSTATNÝCH SOUVISLOSTECH AŽ DO JEHO TRAGICKÉHO KONCE NA VRCHOLU ŽIVOTNÍCH SIL

Jak jste se dostal k novým materiálům o Rudolfu Slánském?

Celá skupina historiků a dalších spolupracovníků, kteří se mnou spolupracovali v letech 2005–2009 na výzkumu procesu s JUDr. Miladou Horákovou a spol. a posléze i na výrobě dokumentární série Proces H, už od roku 2008 věděla, díky nálezům historika Petra Koury v Archivu bezpečnostních složek, že proces Slánský a spol. byl v listopadu 1952 natáčen na 35mm černobílý film a bylo vytočeno celkem čtrnáct hodin negativu, struktura tohoto natáčení tam byla velmi podrobně popsána. Od té doby jsme tušili, že tyto filmy by někde mohly být, domnívali jsme se, že např. v Moskvě. Ptali jsme se historiků, kteří tam bádali v archivech, ale neúspěšně. Ztráceli jsme naději, že se někdy tyto materiály naleznou.

Nakonec jste je ale našli...

Až 14. března 2018 mi zavolal historik Petr Blažek, že ho kontaktoval insolvenční správce, který spravoval majetek Výzkumného ústavu kovů VÚK Panenské Břežany a.s. v likvidaci a požádal ho, abychom se druhý den – 15. března 2018 v pravé poledne – společně setkali v Panenských Břežanech. V předvečer jsme dostali na ukázkou, co nás čeká, tři fotografie nálezů. Rázem nám bylo jasné, oč jde. V poledne 15. března 2018 jsme ohledali a fotograficky i filmově zadokumentovali čtrnáct železných beden s filmovými a zvukovými záznamy z procesu s protistátním spikleneckým centrem vedeným Rudolfem Slánským z roku 1952 a šest dřevěných beden se svítky nafotografovaných dokumentů z fondu ÚV KSČ. Hned jsem volal řediteli Národního filmového archivu, se kterým jsme se v pozdních večerních hodinách domluvili, že insolvenční správci mu nalezené materiály dovezou do sídla archivu. Bezprostředně poté jsme udělali tiskovou konferenci za účasti ministra kultury, aby se veřejnost o důležitém

nálezu dověděla a materiály už nemohly jen tak zmizet. Pak Národní archiv s pomocí Archivní správy Ministerstva vnitra materiály NFA odebral a nechal je digitalizovat. V létě 2019 Národní archiv tyto digitalizáty poskytl mně a České televizi pro využití v dokumentárních filmech, jejichž náměty jsem jim prezentoval. Tehdy jsme se v České televizi ujistili, že nemáme hrubý záznam z procesu, ale pouze dokončené filmy režiséra Přemysla Freimana a jeho spolupracovníků **Proces s vedením protistátního spikleneckého centra**. Více než sedmihodinový materiál vyrobilo Studio zpravodajských filmů Praha v roce 1952 pro potřeby ÚV KSČ. Paralelně s tím probíhal od léta 2018 výzkum a vývoj na základě různých náhledů, prepisů, zvukových záznamů a listinných archiválií z mnoha archivů ve spolupráci s mnoha odborníky a Česká televize se rozhodla, že prvním z realizovaných dokumentárních filmů bude životopisný film o Rudolfovi Slánském, který právě dokončujeme.

Jaké svědectví doby dokument přinese?

Od roku 1968 až do roku 2018 jsme pouze ve filmovém týdeníku Svět ve filmu Krátkého filmu Praha měli možnost vidět pouhých šest minut jednání prokurátora Josefa Urválka na Procesu s vedením protistátního spikleneckého centra Rudolfa Slánského a šest minut vystoupení samotného Rudolfa Slánského před senátem státního soudu. Od roku 1952 to bylo všechno. Ani Český rozhlas neměl k dispozici záznam celého tehdejšího vysílání Rozhlasových novin Československého rozhlasu. Vše bylo pod kontrolou KSČ, která si sama o sobě kontrolovala obraz své minulosti, která tak neblaze poškodila statisíce a miliony občanů Československa. Za obraz procesu se vydávala propagandistická tzv. Hnědá kniha z dílny Ministerstva spravedlnosti.

GENERÁL IN MEMORIAM

Hrdina, kterého stála láska k rodné zemi celý život

Dokumentární film o Karlu Lukase představí mimořádnou osobnost moderních československých dějin. Muže, který se za 1. světové války zapojil do boje za vznik moderní československé státnosti, během 2. světové války bojoval za její znovuoobnovu, aby se krátce po únoru 1948 stal jednou z prvních obětí nastupujícího totalitního režimu. Karel Lukas zvláštní shodou okolností stanul u mnoha zásadních dějinných událostí. Na jeho osudu budou vykresleny nejen dějiny armády, ale i celé Československé republiky v první polovině dvacátého století. Přestože šlo o blízkého přítele Heliadora Píky (oba se narodili v roce 1897, oba byli režimem zavražděni v roce 1949), jsou jeho osudy na rozdíl od jeho slavnějšího přítele prakticky neznámé.

„Karel Lukas je pro mě zapomenutým hrdinou. Jeho nekonečná láska k rodné zemi a lidem ho stála život. Je nepochopitelné, jak jsme mohli z našich nedávných dějin vymazat tak výraznou osobnost, jakou bezesporu byl. Je to hrdina všech tří odbojů, a dokonce dvojnásobný legionář – ruský a francouzský,“ říká režisér **Jakub Tabery** a dodává: „Stopa Karla Lukase v našich dějinách je velice hluboká, ale ve chvíli, kdy by měl být za svou službu oceněn a zviditelněn, je degradován a zabit. Navíc v jeho případě se nejednalo ani o vykonstruovaný soud jako v případě Milady Horákové, ale skutečně o sprostou vraždu za pomoci nástrojů nastupujícího režimu. Jeho smrt byla protizákonná i podle tehdejších komunistických zákonů, a tedy musela být ještě usilovněji utajena.“

scénář a režie: Jakub Tabery / **dramaturgie:** Martin Červenka / **kamera:** Jiří Studnička / **výkonná producentka:** Olga Grossmannová / **kreativní producentka:** Lenka Poláková / **účinkují:** Jiří Zapletal, Eduard Stehlík, Renata Volfová, Jakub Hejránek, Jiří Dvořák, Jan Szymik, Jiří Schwarz

HISTORICKÝ DOKUMENT

TRESTY V ČECHÁCH

Šest slavných soudních procesů od Jana Jesenia až po Olgu Hepnarovou

Populární herec Igor Chmela pátrá společně s historiky po tom, jak společnost v rámci dějin zacházela s lidmi, kteří ohrožovali její rovnováhu. Od vrahů tyрана na sklonku středověku přes politicky činného Jana Jesenia po psychicky nemocnou Olgu Hepnarovou stihl vybrané obviněné trest nejvyšší. Přístup k němu se ale v dějinách měnil – šlo o princip odplaty, odstrašující příklad i soucit s pachatelem. Seriál nabízí vhled do daných případů a zároveň otevírá otázku smyslu trestu v dnešní době. Co vlastně považujeme za trestné? Lze zločince napravit a vrátit zpět do společnosti bez rizika? Skrze slavné příběhy z minulosti se diváci mohou zamyslet nad tím, jaká je naše společnost a jak pojetí trestů odráží její hodnoty.

„V cyklu jsme se zabývali zločiny, za něž hrozil nejvyšší trest, tedy trest smrti. Každý příběh prozkoumává jiný typ zločinu: od jasných kriminálních až po problematické, jakým je třeba provinění politického rázu. Pro mne je asi nejzajímavější případ čarodějnictví, který se řešil v době nastupujícího osvícenství a kdy racionální přístup mocných zachránil obviněnému život,“ říká režisér **Václav Křístek**.

scénář a režie: Václav Křístek / **dramaturgie:** Bára Kopecká / **kamera:** Miloslav Ptáček / **výkonný producent:** Roman Blaas / **kreativní producentky:** Martina Šantavá a Rebeka Bartůňková / **průvodce pořadu:** Igor Chmela

HISTORICKÝ DOKUMENT

TAJNÁ HISTORIE – SEXUÁLNÍ DĚJINY ČESKÝCH ZEMÍ

Láska, sex a něžnosti za posledních dvě stě let

Sex patří do intimní sféry našich životů, přesto jsou jeho dějiny stejně důležité jako historie válek, umění či vědeckých objevů. Od 19. století prošla česká společnost mnoha revolucemi, včetně těch sexuálních. Zatímco v 19. století byl zejména mužský svět divadlem přetvářky, v němž byly ženám přisouzeny podřízené role, ve 21. století patří lidská sexualita k široce diskutovaným společenským tématům. Padla mnohá tabu, měnily se zákony, staré pověry byly vyvráceny, aby vznikaly nové. Sex se stal přípustným tématem ve veřejném prostoru, přestože stále zůstává obestřen určitou mírou ostychu, tajemství a autocenzury.

„Sexualita se týká nás všech. Nelze ji jednoduše takzvaně vypnout. Chtěli jsme odbourat některá nesmyslná tabu a pokrytectví při vnímání této přirozené součásti lidského života,“ říká režisér **Pavel Šimák** a dodává: „Při práci na cyklu mě asi nejvíc překvapilo, jak silnou pozici měla sexuologie v době budování komunismu u nás. Napadlo by někoho, že se tady v té době prováděl výzkum ženského orgasmu, výzkum homosexuality nebo že páry mohly jezdit za párovou terapií, jejíž součástí byl i trénink sexuálních praktik? Jedno z nejsilnějších témat, která jsme natočili, byla sexuální asistence pro hendikepované nebo BDSM techniky jakožto terapie. Velmi zajímavý byl i nevěstinec s umělými pannami. Nic mě vyloženě nešokovalo, jsem poměrně liberální a tolerantní, jen jsem si silněji uvědomil, jak různorodí jsme a jak je sexualitu nesmyslné chtít spoutávat nebo ji násilím vtlačovat do společenských škatulek.“

scénář: Radim Kopáč, Pavel Šimák / **režie:** Pavel Šimák / **dramaturgie:** Ivo Cicvárek / **vedoucí produkce:** Jan Vlček / **kamera:** Petr Vejslík / **výkonný producent:** Pavel Plešák / **kreativní producent:** Dušan Mulíček

FENOMÉN DUKLA

Kolébka řady legendárních sportovců včetně manželů Zátopkových

Kdo prošel Duklou, nedá na ni nikdy dopustit. Sportovní dokument Davida Bonaventury mapuje bohatou historii tohoto klubu od jeho založení až po současnost. Připomíná osudy sportovců, kteří dávno patří do „síně slávy“ českého sportu. Autorům se například podařilo natočit vůbec poslední rozhovor Dany Zátopkové na kameru. Vedle slavných etap týmů Dukly v kolektivních sportech se dokument dostává až k současným hvězdám, jako je Jan Železný, Barbora Špotáková, Eva Samková nebo Ester Ledecká. Fenomén Dukla ale není jen o sportovcích, ale i o lidech kolem. Například o Antonínu Marečkovi, který kdysi vytvořil charakteristické logo Dukly, nebo o podrobně vedených kronikách klubu. Jednu z nich dokonce celou ilustroval kreslíř a humorista Petr Urban. V dokumentu vystoupí například i fotograf Jan Saudek, který řadu hvězd Dukly fotografoval, anebo zpěvák Richard Tesářík, pro něhož je Dukla srdcovou záležitostí, ve které trénoval například i jeho syn.

scénář a režie: David Bonaventura / **kamera:** Edita Kainrathová / **střih:** Roman Bučko
koproducent: Zdeněk Kmínek / **kreativní producent ČT:** Radomír Šofr

SELSKÁ KREV

Pokora k české krajině a přírodě

Seriál naváže na úspěšnou sérii Modrá krev, která dokumentovala svět českých šlechtických rodů. Diváci budou pozorovat konkrétní lidské osudy, tentokrát se však vypraví do světa selských rodin. Skrze příběhy o jednotlivcích se ale rozvine také jedno velké obecné vyprávění o proměnách české krajiny a českého venkova. Ale také o změně hodnot, které zde byly budovány po staletí. Zůstává toto dědictví blízké i lidem dnešní doby, nebo se to, co je pro ně důležité, zcela proměnilo? Seriálem provede **Vanda Hybnerová**. „Myslím si, že je velmi důležité, aby se v době, kdy je příroda a krajina v naší zemi ve velké krizi, lidé dozvěděli, jak s ní zacházeli lidé v předešlých generacích. Jak byli vůči ní v pokoře, jak si vážili jejího koloběhu, jak se učili ji pozorovat, aby z ní mohli těžit a zároveň jí neublížovali. Pro mě samotnou bylo velkým zážitkem setkání s rodinou Sotonových. Poznala jsem lidi, kteří povýšili těžkou práci na poslání a jejichž kořeny a vazba k půdě, hospodářství a tradici je silnější než všechny režimy a snad i smrt.“

scénář: Aleš Koudela, Martin Pekárek / **režie:** Aleš Koudela / **dramaturgie:** Josef Albrecht / **kamera:** Tomáš Nikel
výkonná producentka: Olga Grossmannová / **kreativní producentka:** Lenka Poláková / **průvodkyně pořadu:** Vanda Hybnerová

ODSUN – VERTREIBUNG

Palčivé téma novodobých dějin z pohledu všech jeho účastníků

Unikátní dvoudílný dokument, který vznikl za intenzivní česko-německé spolupráce s využitím domácích i zahraničních archivů, vypráví příběh masového vysídlení německého obyvatelstva z Československa mezi lety 1945 a 1948. Skutečnost, že tato kapitola našich dějin byla otevřena teprve nedávno, přispívá k tomu, že jde o téma stále velmi citlivé pro obě zúčastněné strany. Dokument ukazuje příběhy jednotlivých aktérů – Němců i Čechoslováků, tváře a osudy konkrétních lidí. Zazní hlasy těch, kteří byli perzekuováni za války i po ní, výpovědi odsunutých, odsouvajících i těch, kteří proti své vůli odsunuti nebyli, ale jejich perzekuce pokračovala v padesátých letech.

Film vznikl ve spolupráci německého autora a režiséra Matthiase Schmidta a českého scenáristy Víta Poláčka, byl vyroben v koprodukcí České televize, německé ARD/MDR, rakouské ORF, německo francouzské ARTE a společnosti LOOKSfilm. Podílel se na něm i mezinárodní tým odborníků nebo nezávislé organizace jako například Paměť národa nebo Antikomplex. Film byl podpořen Česko německým fondem budoucnosti.

scénář: Matthias Schmidt, Vít Poláček / **dramaturgie:** Jakub Mahler / **výkonný producent:** Barbora Svobodová
producenti: ORF, Česká televize, MDR, LOOKS Film & TV Produktionen GmbH / **kreativní producentka ČT:** Markéta Štinglová

AFGHÁNISTÁN: 40 LET VÁLKY

Dokumentární minisérie o zemi, kterou už několik generací má spojenou s válkami

Jen málokteré zemi osud připravil tak trnitou cestu moderními dějinami jako Afghánistánu. Předmětem debat zůstává, nakolik se, pokud vůbec, situace v zemi zlepšila od chvíle, kdy do země v rámci operace Trvalá svoboda vyslalo své jednotky na pět desítek zemí z celého světa. Vyprávění koprodukčního dokumentárního cyklu však začíná dávno před vypuknutím konfliktu, kterého se zúčastnila i Česká republika. Ještě v 70. letech byl Afghánistán pro svou krásnou přírodu, exotičnost i levné drogy rájem pro západní turisty. Pod povrchem však už dlouho vřelo napětí mezi Východem a Západem, mezi liberalismem, islámem a komunismem. Když později sovětská vojska neuspěla v konfliktu, kterému se přezdívá „sovětský Vietnam“, Západ oslavoval hrdinné mudžahedíny a jednoho z vůdců, Ahmada Šáha Masúda, západní média dokonce překřtila na „muže, který rozhodl studenou válku“. Mezi vítěznými bojovníky slavil vítězství i mladý Saúd, tehdy ještě neznámý Usáma bin Ládín. Po 11. září 2001 a zahájení západní intervence miliony Afghánců věřily, že se konečně blýská na lepší časy, ale místo toho pokračoval propad. Zatímco se bojovníky Talibanu nepodařilo porazit ani po takřka dvou dekadách bojů, země a její obyvatelé zůstávají v pasti. Cyklus sleduje vývoj až do současnosti, opíraje se především o silné vlastní příběhy respondentů – představitelů dřívější aristokracie, politiků, mudžahedínů, obyčejných Afghánců, válečných reportérů, sovětských vojáků a západních generálů. Vedle bývalého velitele jednotek USA a NATO v Afghánistánu Stanleyho McChrystala v cyklu vystupuje i český generál ve výslužbě Petr Pavel. Úloha odborníků je zde úmyslně omezena, záměrem projektu je nechat snad poprvé vyprávět o své zemi samotné Afghánce a ty, kteří v tomto příběhu sami hráli roli.

Cyklus vznikl v koprodukcí s německou produkční společností LOOKSfilm a na projektu se podílela televize ARTE.

scénář: Marcel Mettelsiefen, Mayte Carrasco, Claire Billet / **dramaturgie:** Jakub Mahler / **výkonný producent:** Barbora Svobodová / **producenti:** LOOKS Film & TV Produktionen GmbH, ARTE Deutschland, Česká televize / **kreativní producentka ČT:** Markéta Štinglová

JAN AMOS KOMENSKÝ

Dokument k 350. výročí úmrtí významného českého myslitele

Dokudrama mapuje životní příběh Jana Amose Komenského, který se stal kvůli svému přesvědčení a názorům patrně nejznámějším českým vyhnancem. Většinu života strávil mimo svou vlast, ale přesto svými jedinečnými myšlenkami, které zaznamenal v téměř dvou stech knih a spisů, zásadně předběhl svoji dobu a ovlivnil celý svět. Literární odkaz Jana Amose Komenského je velmi obsáhlý a různorodý. Psal latinsky i bohatou a působivou češtinou. Tvořil spisy encyklopedické a jeho ideálem byla vševěda, objímající veškeré tehdejší vědění, zanechal však také díla teologická i teosofická, hymnologická i hymnografická či všenápravná (výchovná, ale přesahující rámec didaktiky). Do obecného povědomí se zapsal také jako autor nejslavnějšího česky psaného díla 17. století s názvem Labyrint světa a ráj srdce.

Film se natáčel v České republice, ale také v těch místech Evropy, ve kterých jsou nejpatrnější stopy působení Jana Amose, tedy také v Maďarsku, kde se mu podařilo vytvořit životaschopný model výuky pod heslem „škola hrou“. Příběh Komenského rámuje jeho rozhovor s malířem Rembrandtem, který kreslil jeho podobiznu. Na základě jejich rozhovoru se před námi odvíjejí jednotlivé epizody Komenského života. Ukazují, že Komenský byl nejenom nesmírně plodný autor a skvělý myslitel, ale také člověk z masa a kostí, člověk láskyplný, sužovaný osobními tragédiemi i tehdejším překotným vývojem evropské společnosti.

Ve ztvárnění hlavní role se vystřídají Alois a David Švehlíkovi. Významnou roli si zahraje také Vladimír Javorský nebo Igor Bareš, který ztvárnil malíře Rembrandta. „Film vzniká k výročí úmrtí Jana Amose Komenského. Je to příležitost se znovu podívat na osobní příběh muže, který formoval moderní myšlení a zaslouží si být osobností, na kterou jsme právem hrdí. Cílem filmu je představit Komenského v co nejlidštější a nejplastičtější podobě tak, jak to u moderního filmového portrétu očekáváme,“ kreativní producent **Patrick Diviš**.

scénář: Martin Fahner / **režie:** Lubomír Hlavsa / **kamera:** Pavel Kopp / **producent:** Vistafilm s.r.o. / **koproducenti:** Česká televize, IS Produkce s.r.o. / **výkonná producentka ČT:** Diana Kosinová / **dramaturgie a kreativní producent ČT:** Patrick Diviš / **podpořil:** Zlínský kraj / **hrají:** David Švehlík, Alois Švehlík, Igor Bareš, Vladimír Javorský, Jenovéfa Boková, Marika Šoposká, Kristýna Janáčková, Milena Steinmasslová, Luboš Veselý, Eliška Křenková a další

BÍLÁ HORA

Nové světlo na známé události

Bitva na Bílé hoře vešla do českých dějin jako symbol osudové prohry. Dnes, o čtyři sta let později, se moderní historici skrze nové historické objevy znovu zamýšlejí nad národním mýtem, tentokrát v evropském kontextu. Jedním z odborníků je také Olivier Chaline, francouzský expert na bělohorské události, který k výzkumu přispěl zásadním objevem, kvůli kterému se dokonce naučil česky. Pátrání po skutečných událostech na Bílé hoře začíná prastarým obrazem, který Chaline objevil v Římě. Pozornost autora díla se soustředí na mnicha na bílém koni. Další nález – paměti otce Dominika, karmelitána, který se přímo účastnil bitvy a zákulisních jednání –, vrhá nové světlo na známé události. Diváci se dočkají rozboru vojenského rozložení sil, terénu a složení armády, jejíž příslušníci často nemluvili stejným jazykem, což poznamenalo průběh bitvy. Dozvědí se o situaci vojáků oslabených hladem a cholerou, kteří zjevně doufali, že k bitvě nakonec nedojde. Seznámí se také s nadšenci, kteří každý rok bitvu na Bílé hoře rekonstruují. Možná že Bílá hora nebyla vůbec takovou katastrofou, jak se píše v učebnicích.

„Při natáčení filmu jsem si čím dál tím víc uvědomoval, že dějiny jsou především interpretace. Bitva na Bílé hoře je pořád velmi často vnímána jako česká národní katastrofa, počátek germanizace a habsburského útlaku. Při zevrubnějším pohledu je ovšem tento pohled minimálně značně zjednodušující,“ říká režisér **Pavel Jurda** a pokračuje: „Je proto skvělé, že autorem nejnovějšího uceleného pojednání o Bílé hoře je francouzský historik Olivier Chaline, který se na Bílou horu snaží dívat globálně, jde do neprozkoumaných pramenů a nebojí se vzít znovu do hry fakta dříve odkázaná do říše legend. Je to například role bosého karmelitána Dominika od Ježíše a Marie, který svou plamennou řečí přesvědčil vojevůdce, aby zavelel k útoku do bitvy, do které se nikomu moc nechtělo. Ve filmu nejsme schopni všechnu tu složitost zachytit, ale můžeme diváka navést na to, že se o takzvané největší české prohře dá uvažovat jinak, než nás učili ve škole. Navrátit bitvu v kontextu 17. století, přiblížit divákům uvažování, jehož běžnou součástí byla i víra v zázraky, nám pomůže postava přímého svědka události. Tím je italský mnich, bosý karmelitán Petr od Matky Boží, jehož bohaté písemné záznamy se dochovaly a kterého herecky ztvárnil Luboš Veselý.“

scénář a režie: Pavel Jurda / **dramaturgie:** Bára Kopecká / **kamera:** Jiří Strnad / **výkonný producent:** Roman Blaas / **kreativní producentky:** Martina Šantavá a Rebeka Bartůňková

PO JEDNÉ STOPĚ DO IRÁKU A DO AFRIKY

Martin Písařík v roli motorkáře cestovatele

V této roadmovie se dva přátelé vydali na motorkách pobřežními zeměmi Afriky od Maroka směrem k Jihoafrické republice. Cesta do Iráku byla jakousi zkouškou, zda Martin Písařík zvládne svou první cestu na motocyklu za hranice České republiky. Začátečníka testuje na trase z Turecka do Iráku zkušený a uznávaný cestovatel Igor Brezovar. Poté oba čekala dlouhá jízda do Afriky.

Slovinec Igor žije už léta v Česku, je to člověk vstřícně naladěný vůči všem lidem, které potkává. A tak se díky jeho bezprostřednosti dostávají oba cestovatelé do příbytků místních obyvatel, kde mohou nahlédnout do jejich rodinného života, ale i výjimečných událostí, oslav či kmenových rituálů.

Herec Martin Písařík je také srdcem dobrodruh, ale motorista začátečník, který se však s mnohdy těžko sjízdňným terénem či vrtochy motocyklu statečně pere. Cestování vtipně glosuje a také zdatně veršuje. Humor a nadhled oba neopouští ani v situacích, které při průjezdu Marokem, Západní Saharou, Mauretánií, Senegalem, Gambií, Guineou, Sierra Leone, Libérií či Pobřežím slonoviny také nastanou a leckoho by motivovaly k návratu domů. Jejich dobrodružnou cestu zastavila až občanská válka v Kamerunu. Cesta do Jihoafrické republiky na ně proto stále čeká...

scénář: Martin Písařík / **režie:** Jana Škopková / **dramaturgie:** Jaromíra Hüttlová / **kamera:** Tomáš Dietl, Matej Tirpák / **koproducent:** lifeREPORT production s.r.o. / **kreativní producentka:** Jana Škopková / **průvodci pořadu:** Martin Písařík, Igor Brezovar

MARTIN PÍSAŘÍK: S IRÁKEM JSEM SOUHLASIL VE SLABÉ CHVILCE, ALE NIKDY JSEM NELITOVAL**Jak jste se vůbec dostal k motorkám? Proč pro Vás motorka představuje ideální prostředek k cestování?**

Ve čtrnácti letech jsem s tátou začal oprašovat jeho Jawu 50 Mustang a věděl jsem, že ta svoboda, benzín a vítr mě budou bavit. Přepřavovat se sám a cítit cestu pod sebou. Pak jsem vystřídal spoustu motorek, ale nikdy jsem se nedostal ke zkušenosti s terénem nebo dálkovým cestováním. Pořád se mám co učit. Motorka je blíž lidem, je to váš batoh, jako na čundru. Přijedete někde a jste špinavý, a tím spíš se o vás místní postarají. Musíte správně vybírat trasu a sledovat počasí. Dáváte se prostě trochu všanc.

Kde se zrodila myšlenka na to, že na motorce budete cestovat až do Iráku? A proč zrovna Irák, tedy kraj, který není vyloženě přívětivý?

Začátek celého projektu byl náročný a složitý a v podstatě jsme začali tzv. „na vlastní pěst“, a tak jsme hledali zemi, kam se dá dostat po vlastní ose z České republiky a nebude to finančně tak náročné. A protože Igor zcestoval celý svět, moc zemí, které nenavštívil, nezůstalo. A tak přišel s Irákem. Já ve slabé chvíli souhlasil. A od té doby jsem toho nikdy nelitoval.

Proč jste si za kolegu vybral zrovna Igora Brezovara?

S Igorem jsem se setkal náhodou při jiném projektu, který se nerealizoval, a hned jsme si padli do noty. Je to samorost a nepotřebuje vedle sebe ufnukánka. Jsme jiní, a přesto jsme si v něčem podobní, máme totiž oba rádi lidi. A to je základní potřeba pro cestování jakéhokoliv druhu.

Měli jste se někdy během cest plné zuby?

Samozřejmě, takové chvíle přijdou. Ale většinou to jsou nedorozumění a zbytečně velké reakce na určité situace. Učíme se s tím pracovat. Základem je, že si sami sebe navzájem vážíme a respektujeme se. Nakonec se vždy rozhlédneme kolem sebe a řekneme si, že jsme šťastní a že není třeba si tak vzácné chvíle kazit vlastním egem.

Když si vzpomenete na cestu, co se Vám vybaví jako první?

Celá cesta byla nabitá příběhy a neskutečnými situacemi. Proto jsem chtěl mít s sebou kameru. A všechny krásné, veselé i smutné nebo bolavé historky jsou v šestnácti dílech našeho cestopisu. Bude na co se dívat.

Jak lze vůbec sloučit náročný cestovatelský plán s plným hereckým dířem? Na jak dlouho dopředu si plánujete program?

To je samozřejmě velká bolest, ale jsem vděčný všem divadlům, že mi vycházejí vstříc, a když jsem pryč, čekají na mě. Takovou časově náročnou cestu je třeba plánovat s velkým předstihem, protože divadla mají hotový program už i několik měsíců dopředu. A také se stává, že mi volají kvůli nové a zajímavé práci, a to právě v termínu mých cest. Zkrátka něco za něco, jak se říká. A já riskuju odmítáním práce hodně.

KŘÍŽEM KRÁŽEM IZRAELEM

Cestopis Veroniky Žilkové ze země, kde se připíjí na život

Stát Izrael je malá osmimilionová země na Středním východě, která existuje jen něco málo přes sedmdesát let. Přesto jde o místo, kde vědci, zemědělci či obchodníci dosahují světové úrovně. Lidé sem jezdí za židovskými, arabskými či římskými památkami. Pro mnoho lidí jde o Svatou zemi, kde se narodil a působil Ježíš, Jeruzalém je pro mnohé dodnes středem světa. Země v poušti je velmi různorodá. Ne nadarmo tak Izraelci někdy s humorem říkají: V Jeruzalémě se modlí, v Tel Avivu tančí, v Haifě se pracuje.

scénář: Cyril Navrátil / **režie:** Michal Herz, Ben Tuček / **dramaturgie:** Ivana Pauerová Miloševičová, Jaroslava Timková / **kamera:** Jan Pivoňka / **výkonný producent:** Jiří Vlach / **kreativní producentka:** Alena Müllerová / **průvodkyně pořadu:** Veronika Žilková

VERONIKA ŽILKOVÁ: VŠICHNI BY MĚLI NAVŠTÍVIT KOLÉBKU CIVILIZACÍ. DOZVĚDÍ SE MNOHO SAMI O SOBĚ, O LIDSKÉ POVAZE I VĚČNÝCH, NESMYSLNÝCH VÁLKÁCH**V Izraeli jste s manželem Martinem Stropnickým, který zde funguje jako diplomat – nadchla jste se pro pobyt v této zemi hned, nebo to chvíli trvalo?**

Nejsem cestovatelský typ, opustit rodinu v České republice a jet do neznámé země byla velká výzva. Čím víc jsem však z Izraele objevovala, tím víc jsem propadla jeho zvláštnímu kouzlu. Izrael jsem znala jen ze Starého i Nového zákona. Byl pro mě bájnou zemí biblických příběhů a najednou jsem v té zemi žila běžným životem – chodila nakupovat, jezdila autem...

Izrael je místo s bohatou a komplikovanou historií – jak vnímáte jeho genia loci?

Nejsilněji na mě zapůsobila novodobá historie izraelského státu. Po válce se sem přistěhovali Židé přeživší holocaust a založili na místech pouště dnes velmi vyspělou zemi. Všichni jsou velmi pozitivní, pracovití a skromní. Jejich dobrá nálada a radost z každého dne vychází z vděčnosti osudu, že právě oni či jejich předci hrůzy koncentračních

táborů přežili. V Izraeli se nepřipíjí na zdraví, ale na život.

Cestopis Křížem krážem Izraelem jste zvládli dotočit těsně před pandemií. Sama jste se nechala slyšet, že v některých památkách za vámi doslova zamykali dveře – ovlivnilo to nějak natáčení?

Cestopis jsme točili již v začínající karanténě. První sérii na začátku února ovlivnilo uzavření hranic s Čínou. Druhý kameraman, který měl pár dní před natáčením přestup v Číně, nebyl vypuštěn z letadla a po noci čekání byl poslán zpět. Další natáčení na začátku března tentokrát „odnesl“ režisér Michal Herz, který kvůli předchozí návštěvě Itálie nebyl do Izraele vpuštěn. Skvělá produkce ale vše vyřešila a našla náhradní režii – Bena Tučka. Během natáčení se zavřely hranice Izraele a my měli krásně prázdné památky. Nikde nikdo, jen štáb České televize. Poslední den zavřely i hotely a štáb odletěl posledním přímým spojem do Prahy.

Kde se vlastně zrodil nápad na to, natočit v Izraeli cestopis? Čím může tato země člověku ze střední Evropy učarovat?

Když jsem odjížděla do Izraele, všichni mě strašili. Byla jsme překvapená, jak je Izrael bezpečná a krásná země, a cítila jsem povinnost ji představit i českým divákům. Myslím, že by všichni měli navštívit kolébku civilizací. Dozvědí se mnoho sami o sobě, o lidské povaze i věčných, nesmyslných válkách. Čím víc historických informací o daném území víte, tím větší máte prožitek z jeho

návštěvy. Cestopis jsem připravila i natočila jako součást mise manželky velvyslance.

I přesto, že jste v zemi žila, co Vám příprava seriálu přinesla nového?

Byla jsem už v životě lecčím, ale cestovatelem ještě nikdy. A za tuto zkušenost jsem vděčná. Doufám, že v době, kdy se ještě lidé bojí cestovat, přinese náš seriál lidem obohacující zážitky u televize i zajímavou inspiraci na plánování postpandemické turistiky.

ČEŠTÍ TRAMPOVÉ V AUSTRÁLII

Krajani budující nové vztahy u protinožců

Austrálie zažila dvě mocné vlny přistěhovalců z tehdejšího Československa – po únoru 1948 a po srpnu 1968. Početnou skupinu v posrpnové emigraci tvořili trampové. Hledali se v té obrovské a málo osídlené zemi, tvořili komunity, z nichž nejsilnější utvořili v Sydney a Melbourne. Vykonaávali často exotická povolání – byli zlatokopy, hledači drahokamů, námořníky, zajímali se o domorodou kulturu. Vydávali tematický časopis Tulák, každoročně se scházejí na Velikonoci v Brown Mountains u pramene významné řeky Bombala River, uspořádali v průběhu let padesát australských a tři světové potlachy. Jejich osudy jsou často mimořádné – lidé, kteří opustili svou vlast a na rozdíl od emigrace do jiných zemí, zdá se, našli domov v Austrálii.

„Dokument o trampech v Austrálii završuje naše mnohaleté mapování života této specifické české komunity. Australští trampové si přinesli zvyky této komunity do vzdálené země, kde se nejprve museli najít a pak vytvořit specifický způsob setkávání, protože mnohdy bydleli stovky až tisíce kilometrů od sebe. Především se však museli adaptovat na úplně jinou přírodu a naučit se v ní žít,“ přibližuje režisér **Václav Křístek**.

Kromě premiéry dokumentu Čeští trampové v Austrálii připravila Česká televize do vysílání ke století trampingu další dva mimořádné počiny. Třináctidílný dokumentární cyklus Zvláštní znamení touha (2015, nominace na Českého lva) a hodinový dokument Čeští trampové v Americe (2018), příznivě přijatý diváky i odbornou veřejností.

námět a scénář: Fedor Skotal / **režie:** Václav Křístek / **dramaturgie:** Jana Hádková / **kamera:** Petr Hykš
výkonný producent: Roman Blaas / **kreativní producentky:** Martina Šantavá a Rebeka Bartůňková

MANU A MATĚJ NA CESTĚ Z ŘÍMA NA OSTROV CAPRI

Gastrovýlet po oblíbené středozezemní destinaci

Zpěvák Matěj Ruppert s kuchařem Emanuele Ridim během pokračování svých kulinářských cest zůstávají v Itálii. Z Říma se ale vypraví až na oblíbené letovisko císařů Augusta a Tiberia – ostrov Capri. V deseti dílech budou objevovat jednotlivé regiony a jejich kulinářská specifika. To vše budou konfrontovat s kuchyňskými tradicemi české kotliny. Emanuele Ridi divákům představí výtečné restaurace a kavárny, ale zároveň je seznámí s lidmi, kteří mají blízko ke gastronomii. Matěj Ruppert dodá pořadu svůj osobitý humor a rád se zhostí role hlavního ochutnávače. Společně navštíví města jako Ostia, Zagarolo, Genzano di Roma, Nemi, Palestrina, Lanuvio, Latino, San Felice Circeo, Caserta, Pozzuoli, Procida, Ischia, Neapol, Gragnano, Vico Equense, Sorrento, Anacapri.

režie: Michal Herz / **dramaturgie:** Martin Poláček / **výkonný producent:** Klára Dražanová / **kreativní producent:** Petr Mühl / **průvodci pořadu:** Matěj Ruppert a Emanuele Ridi

MILOVNÍCI VÍNA

Jak se víno pěstuje, zpracovává, uchovává i jak se správně pije

Více než konzumaci dnes víno představuje životní styl. Inspirativní i naučný cyklus reaguje na současný trend zájmu o tento nápoj a zvyšující se spotřebu kvalitních vín v České republice. Diváci se dozvědí, jak se nenechat napálit podvodníky, kteří se v tomto oboru vyskytují, a jak získat dostatek znalostí pro zdraví prospěšnou a uměřenou konzumaci toho kulturního nápoje. Každá epizoda se věnuje jedné z tradičních odrůd vinné révy, a to nejen v Česku, ale i ve vinařsky vyhlášených oblastech Francie, Itálie či Španělska. Doplní ji i recepty na pokrmy, které se k daným odrůdám hodí. Průvodkyněmi pořadu jsou mladé moderátorky Gabriela Mádlová a Kateřina Hašková.

scénář: Michaela Učňová, Jaroslav Berka / **režie:** Vít Karas, Jaroslav Berka / **dramaturgie:** Alice Růžičková
kamera: Tomáš Nováček / **externí producent:** Jan Berka – Czech info, s.r.o. / **výkonný producent:** Petr Morávek
kreativní producent: Radomír Šofr / **průvodkyně pořadu:** Gabriela Mádlová a Kateřina Hašková

KRAJINOU PŘÍBĚHŮ ČESKÝCH HRADŮ ZNÁMÝCH I NEZNÁMÝCH III A IV

Hrady i místa, ze kterých již středověká sídla zmizela

Třetí řada úspěšného cyklu režiséra Miroslava Poláka diváky tentokrát zavede do západních Čech na hrady Radyně, Lopata, Starý Herštejn, Netřeb, Homberk, Osvačín, Lacembok, Litice, Drštka, Horšovský Týn, Chodský hrad a Pobežovice. Čtvrtou sérii zahájí například kulisa filmové pohádky Honza málem králem a zaniklé hrady Ostomeš, Zvěřinec a Mladá Vožice.

scénář a režie: Miroslav Polák / **kamera:** Miroslav Šnábl, Vojtěch Polák / **dramaturgyně a kreativní producentka:** Jana Škopková

ŽIVOT S ALZHEIMEREM

Osobní zpovědi čtyř rodin postižených zákeřnou chorobou

Alzheimerova choroba je stále tak trochu společenským tabu, nemocí, o které se nemluví a za kterou se lidé stydí, a jako taková je opředena řadou mýtů. Film není o Alzheimerově nemoci jako takové. Neobjasňuje příčiny jejího vzniku, nepopisuje její průběh a stádia, neobsahuje ani výpovědi lékařů a dalších odborníků. Soustředí se výhradně na všední život čtyř rodin, které se o své blízké starají ve svém domácím prostředí. Ukazuje, že jakkoli je to těžké, dá se za určitých podmínek s Alzheimerem žít.

scénář: Petr Slavík, Nataša Slavíková / **režie:** Petr Slavík / **dramaturgie:** Alice Růžičková / **kamera:** Jan Kadeřábek
výkonná producentka: Kateřina Kovářová / **kreativní producentky:** Martina Šantavá, Rebeka Bartůňková

PETR SLAVÍK: MNOZÍ ALZHEIMEROVU CHOROBU STÁLE VNÍMAJÍ JAKO STIGMA

Jaký byl Váš cíl s dokumentem?

Cílem filmu je ukázat život s člověkem postiženým Alzheimerovou nemocí se všemi problémy a těžkostmi, které s sebou nese. A že za určitých podmínek je možný a lidé se ho nemusí bát. A také že vedle významu pro nemocné, tedy pocitu jistoty a bezpečí, který je pro ně obrovsky důležitý, může mít svůj jistý přínos i pro samotné pečující.

Co bylo společné u rodin, se kterými jste točil?

Kromě péče o jejich blízké je spojuje ochota o tomto problému veřejně mluvit a odkrýt svoje soukromí. To v tomto případě vůbec není samozřejmost a nebylo snadné takové rodiny najít. Mnozí Alzheimerovu chorobu totiž stále vnímají jako stigma. Ale lidé, se kterými jsme natáčeli, jsou přesvědčeni, že o problémech se má mluvit a že jejich zkušenosti mohou pomoci dalším, kteří jsou ve stejné situaci jako oni anebo se do takové situace někdy v budoucnu dostanou.

Co je naopak odlišovalo?

Natáčeli jsme se šesti rodinami, ale nakonec se ve filmu objeví čtyři. Matka s dcerou a dva manželské páry v seniorském a jeden v produktivním věku. Láska jako motivace k péči o svého blízkého je u všech samozřejmě stejně daná. Rozdílnosti spočívají v různém stáří, sociální situaci, povaze. Někdo musí řešit dilema, jak skloubit péči o partnera s péčí o malé děti. Pro někoho jsou morální zásady a pocit zodpovědnosti tak silné, že nemá vlastně o čem přemýšlet. Někomu pomáhá víra. A někdo bere situaci, která by pro jiné byla katastrofou, jako něco, co přinesl život a s čím se prostě musí vyrovnat.

MÉ JMÉNO JE PROSTATA

Pět intimních výpovědí mužů o strachu, nemoci a její hrozbě

Jen v České republice žije více než šedesát tisíc mužů s rakovinou prostaty, ale ne všichni o své nemoci vědí. Potíže, které nemoc přináší, reflektují oni sami i jejich partnerky s nadhledem, humorem, ale také vážností, ze které mrazí. Před kamerou sdělují své strachy a nejistoty. Dávají tak divákům příležitost setkat se s nemocí tváří v tvář nejen na poli medicíny, ale i v zákoutích lidské duše.

Tvůrci dokumentu by rádi podpořili osvětu i prevenci zákeřné choroby. „Baví mě zabývat se lidskou, potažmo mužskou zranitelností a rozebírat jejich pocity. Samozřejmě muselo jít o lidi, kteří byli vyznění dokumentu naklonění a ochotní pomoci osvětě. Ráda bych, aby muži chodili na vyšetření, nebáli se, překonali stud a také aby je jejich ženy k lékaři posílaly,“ říká režisérka **Libuše Rudinská**.

scénář a režie: Libuše Rudinská / **kamera:** Jan Chajewski / **dramaturgie:** Jakub Režný / **výkonný producent:** Roman Blaas / **kreativní producentky:** Martina Šantavá a Rebeka Bartůňková

NOVÍ SOUSEDÉ – LEKCE ČEŠTINY

Nový začátek v nové zemi

Dvě bulharské sestry Alex a Martina mají opačný přístup k tomu, jak zapadnout v České republice. Jedna se snaží maximálně začlenit, druhá dělá vše pro to, aby nemusela opustit malou bulharskou komunitu. Jejich rodiče pracují jako nekvalifikovaní dělníci a chtěli by pro své dcery lepší život, než jaký mají sami. Podaří se jim to?

scénář a režie: Rozálie Kohoutová / **dramaturgie:** Rebeka Bartůňková, Jakub Režný / **kamera:** Rozálie Kohoutová, Klára Belicová / **výkonný producent:** Jiří Vlach / **producenti:** ČT, EBU / **kreativní producentka ČT:** Alena Müllerová

CO NAŠE BABIČKY UMĚLY A NA CO MY JSME ZAPOMNĚLI

Jak naši předci dokázali využít vše, co jim příroda nabízí

Průvodci pořadu se vydávají po romantických inspiracích z nedávné i vzdálenější minulosti. Naše babičky si věděly rady za všech okolností, i když neměly vymoženosti moderní civilizace, a žily přirozeně podle zásad, které dnes označujeme předponami bio nebo eko. Seriál opět nabídne zdravý životní styl podpořený stoletou zkušeností.

scénář: Michaela Učňová / **režie:** Vít Karas, Natálie Císařovská / **dramaturgie:** Eva Hrozková / **kamera:** Miroslav Götz, Václav Tlapák / **externí producent:** Jan Berka – Czech info, s.r.o., / **kreativní producent:** Radomír Šofr / **průvodci pořadu:** Tereza Hátleová, Petr Pěkník

HERBÁŘ 8

Všude dobře, doma nejlíp

K podzimu patří nová řada moderního magazínu o jídle – Herbáře Kateřiny Winterové. Letos s podtitulem Doma. „Co si sami vypěstujeme, je nejlepší. Zahrada je vášeň a radost na celý život. A nejsem sama, která to už ví. Když vaříme z vlastnoručně vypěstovaných plodin, máme velkou šanci trumfnout i luxusní restaurace. A kromě toho budeme péct. Prý teď peče celé Česko, což je skvělé, protože tradiční i moderní domácí pečení z těch nejlepších surovin je nedílnou součástí televizního Herbáře od nepaměti,“ říká o nové řadě **Kateřina Winterová**.

scénář a režie: Tomáš Zilvar / **dramaturgie:** Lada Macurová / **kamera:** David Hofmann, Maxim Stano / **produkce:** Renata Vlčková / **průvodkyně pořadu:** Kateřina Winterová

POKRAČOVÁNÍ OBLÍBENÝCH POŘADŮ

VŠECHNO, CO MÁM RÁDA

Recepty, návody a nápady, jak si vylepšit a zpříjemnit domov

Moderátorka Eva Čejková je aktivní a tvůrčí, nebojí se experimentovat a ráda tvoří. Její okolí ji inspiruje ke zkoušení nových receptů a návodů na vylepšení zahrady i domácnosti. Řeší problémy a výzvy, které před ní vyvstávají. Přesto ráda divákům ukáže, jak si na sebe udělat čas a věnovat se všemu, co mají rádi.

scénář: Jaroslava Timková / **režie:** Petr Vinc Havlíček / **dramaturgie:** Ladislava Jírová / **kamera:** Martin Dosoudil, Jakub Šindelář / **střih:** Vilém Šrail, Libor Kozák / **externí producent:** Jaroslava Timková – Osobní Rozvoj Média, z.s., **kreativní producent:** Radomír Šofr / **průvodkyně pořadu:** Eva Čejková, Martina Černá, Kristýna Kociánová a Charlotte Doubravová

SAMA DOMA

Od září s novými průvodkyněmi pořadu

Živě vysílaný publicistický pořad poskytuje především ženskému publiku zajímavý a inspirativní program, servis, zábavu i informace. Po letní pauze představí dvě nové tváře, Barboru Černoškovou, známou ze sportovního zpravodajství České televize, a Petru Eliáš Volákovou. Třináctou sezónu zahájí vysílání z Mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež ve Zlíně v pátek 4. září.

scénář: Michaela Losová, Iva Kozáková, Ivana Křenová / **režie:** Kamila Vondrová, Zuzana Zemanová, Ivo Macharáček, Charilaos Karadžos / **dramaturgie:** Darja Macáková / **hlavní kamera:** Vlastimil Žán, Miroslav Křen / **kreativní producent:** Radomír Šofr / **průvodkyně pořadu:** Jana Havrdová a Martina Hynková Vrbová, Ester Janečková a Petra Eliáš Voláková, Lucie Křížková a Barbora Černošková

DOKUMENTY DO KINA

MEKY

Energický filmový portrét představuje populárního zpěváka Miroslava Žbirku z těsné blízkosti, zcela otevřeně, upřímně, v nečekaných souvislostech i s humorem. Jeho jméno a hity znají všichni, Žbirku samotného a jeho skutečný život ale nikoliv.

Byl to tehdy jeden z největších šoků naší populární hudby, po čtrnácti vítězstvích Karla Gotta v anketě Zlatý slavík mu tuto nejprestižnější hudební cenu Československa přebíral plachý brýlatý outsider, zpěvák Miro Žbirka z Bratislavy. Psal se rok 1982, Meko zažíval vlastní beatlemánii, vymyslel hity, které žijí doteď. Mimo reflektory měl za sebou už řadu bolestí, před sebou měl dlouhou cestu plnou zvratů až k natáčení ve vyhlášených studiích Abbey Road. „Mekyho jsme sledovali téměř rok. Připadá mi, že žije ve svém vlastním světě, kde hraje hlavní roli hudba. Pořád si prozpěvuje, notuje. Má osobitý, velmi nakažlivý smysl pro humor,“ prozrazuje režisér **Šimon Šafránek**. Ten za svůj předchozí dokument King Skate získal Českého Iva.

námět, scénář a režie: Šimon Šafránek / **spolupráce na scénáři:** Jan Vedral / **odborná poradkyně:** Kateřina Žbirková / **dramaturgie:** Ivana Pauerová Miloševičová / **střih:** Šimon Hájek / **producent:** Kateřina Černá – Negativ Film Productions / **koproducenti:** ČT, PubRes / **výkonný producent ČT:** Jiří Vlach / **kreativní producentka ČT:** Alena Müllerová

K2 VLASTNÍ CESTOU

Klára Kolouchová jako první rodilá Češka zdolala před lety Mount Everest a vloni jako první Češka a teprve dvacátá žena světa vystoupala i na druhou nejvyšší horu světa – na nebezpečnou K2. Její výstup představuje nejen nebývalý sportovní výkon a úspěch, ale ukazuje i příběh nezdolné vůle, touhy a úsilí dosáhnout vysněného cíle. Co pohání ženu, manželku a matku dvou dětí do souboje s obávaným zabijákem? Kam až dosahuje právo splnit si svůj osobní sen? Režisérce Janě Počtové se společně s kameramanem podařilo zachytit atmosféru a dění expedice až do základního tábora. Film obsahuje úchvatné záběry hor i Klářiny autentické záběry ze samotného finálního výstupu. „Z výšky 8 300 m n. m. jsme museli během čtyřadvaceti hodin sestoupit zpět až do základního tábora. Následovala velká porada, jestli se pustit do druhého pokusu, nebo to zabalit. Debata byla hodně kontroverzní – spousta pro a proti. Ostatní týmy to více méně vzdaly. Rozhodli jsme se pro druhý – poslední pokus,“ popisuje **Klára Kolouchová** zásadní a těžké momenty své výpravy. „K2 pro mě byla jen jakousi metaforou Klářina vnitřního cíle. Film je o křehkém hledání rovnováhy mezi povinnostmi, těžce vysvětlitelnou touhou zdolat nezdolatelné a o potřebě vymezit se vůči společenským očekáváním,“ přibližuje režisérka **Jana Počtová**.

scénář a režie: Jana Počtová / **kamera:** Klára Belicová, Jakub Freiwald, Jana Počtová / **hudba:** Jan Ponocný / **střih:** Petra Berkovičová Raušová / **producent:** Ondřej Kulhánek – Bontonfilm Studios / **koproducenti:** Karel Janeček, innogy, ČT, Nahoru a dolů / **výkonný producent ČT:** Zdeněk Hala / **kreativní producentka ČT:** Věra Krincvajová / **podpořil:** Státní fond kinematografie

PROVINČNÍ MĚSTEČKO E

Většina obyvatel desetitisícového městečka Elnia s nostalgií vzpomíná na bývalý Sovětský svaz a jeho armádu. Z dětí zde vychovávají národní patrioty. Stýská se jim po dobách, kdy bylo všechno jinak a společnost byla stabilní, i když se museli řídit přísnými pravidly. Armáda v Rusku vždy byla a po pádu SSSR se ještě víc stala v bouřlivé a nepřehledně se měnící zemi „ostrovem stability“. Služba v ní je nejen jedinou možností společenského vyžití pro mládež, ale hlavně prestižním zaměstnáním. Film přibližuje každodenní příběhy ze života tří generací obyvatel městečka Elnia, které se podobá stovkám dalších provinčních ruských městeček, jež žijí pod neustálou propagandou tvrdící, že fašismus znovu ohrožuje USA a Evropu, a Rusko tedy musí být připraveno k obraně. Tříleté natáčení ve Smolenské oblasti ukáže divákovi život tamních lidí, kteří bezmezně obdivují Vladimíra Putina.

scénář: Dmitry Bogolyubov, Anna Shishova-Bogolyubova / **režie:** Dmitry Bogolyubov / **kamera:** Dmitry Bogolyubov, Anna Shishova-Bogolyubova, Aleksandra Ivanova / **střih:** Phil Jandaly, Šimon Hájek / **zvuk:** Jan Čeněk
dramaturgie: Jan Gogola ml. / **producenti:** Ethnofund, Saxonia Entertainment, Hypermarketfilm, Feeling Reality
koproducenti: ZDF/Arte, ČT, Current Time TV, First Hand Films / **výkonný producent ČT:** Zdeněk Hala
kreativní producentka ČT: Věra Krincvajová / **podpořil:** Státní fond kinematografie

ZTRACENÝ BŘEH

Film o českých novodobých rybářích a jejich životě u vody se odehrává v rybářské kolonii na jezerech Nové Mlýny na jižní Moravě, kde je znám výskyt největších sladkovodních ryb v České republice, především kapra obecného. Panorama vrcholů Pálavy na jižní Moravě je již od poloviny sedmdesátých let obklopeno širokou vodní hladinou nádrže Nové Mlýny, vybudovanou v polovině sedmdesátých let za účelem regulace soutoku řek Dyje, Jihlavy a Svatky. Vodní díla jako nádrž Nové Mlýny hodně ovlivnila život místní společnosti. Vodní dílo bylo napuštěno v roce 1989. Jako noví víkendoví usedlíci se sem začali sjíždět rybáři se svými karavany – nomádi nového věku. Na několika místech se diváci stanou svědky vzniku improvizovaně vybudovaných kolonií vášnivých rybářů, tichých bláznů 21. století. Již dvacet let sem přijíždějí a žijí ve svých přívěsech. Je to jedna velká rodina lidí, kteří se sem týden co týden sjíždějí za společným prožitkem, který jim poskytuje rybolov, určitá forma úniku od civilizace.

scénář, kamera a režie: Jiří Zykmond / **dramaturgie:** Ivana Pauerová Milošević / **střih:** Adam Brothánek
producent: Jiří Konečný – Endorfilm / **koproducent:** ČT / **výkonný producent ČT:** Jiří Vlach
kreativní producentka ČT: Alena Müllerová

KIRUNA – PŘEKRÁSNÝ NOVÝ SVĚT

Švédské hornické město Kiruna, položené daleko za polárním kruhem, bylo postaveno na velkém ložisku železné rudy a místní vládě přineslo značné příjmy. Kvůli důlní činnosti se však začalo propadat, a tak se s cílem zachránit místní průmysl městská rada společně s těžební společností LKAB rozhodly přesunout město i jeho občany o tři kilometry na východ. Proměnili tak hrozící katastrofu ve skvělou příležitost. Lze ale postavit ideální svět? Na pozadí stěhujícího se města občané Nové Kiruny bojují své vlastní bitvy. Diváci sledují učitele Tima, místního aktivistu a odpůrce přesunu, sámskou teenagerku Maju, která objevuje původ své rodiny a vlastní kulturní dědictví, ale také Abdalrahmana, teenagera z Jemenu, který do města přišel jako uprchlík a pomalu přichází na to, že stát se Švédem vyžaduje víc než jen získat doklady.

režie: Greta Stocklassa / **dramaturgie:** Ivo Trajkov / **kamera:** Stanislav Adam / **střih:** Hana Dvořáčková
zvuk a hudba: Pavel Jan / **produkce:** Veronika Kůhrová, Michal Kráčmer – Analog Vision / **koproducenti:** FAMU, PFX, Filmtalent Zlín Foundation / **výkonný producent ČT:** Jiří Vlach / **kreativní producentka ČT:** Alena Müllerová

CHCI TĚ, JESTLI TO DOKÁŽEŠ

Jana je chytrá mladá žena. Má něžnou a milou tvář. Bohužel se ale nemůže hýbat. Stejně jako ostatní lidé jejího věku se touží osamostatnit, mít přátele a prožívat lásku. Kdo jí může pomoci s uskutečněním takových tužeb? Naštěstí má Jana zvláštní rodinu. Kromě nevidomé sestry Kateřiny má ještě obětavou babičku a hlavně svéráznou matku Martinu, která si nedělá starosti téměř s ničím. Postižené dcery vychovává, jako by jim nic nebylo. Velkou bolest z toho, že se jí nenarodily zdravé děti a jejich otec je hned na začátku opustil, ukrývá hluboko v duši. Jana se přesto jednoho dne rozhodne, že svůj život změní.

scénář a režie: Dagmar Smržová / **kamera:** Adam Kruliš / **střih:** Adéla Špajlová / **zvuk:** Petr Neubauer
produkce: Miloš Lochman – moloko film / **koproducent:** ČT / **výkonná producentka ČT:** Kateřina Kovářová
kreativní producentka ČT: Veronika Slámová / **podpořil:** Státní fond kinematografie

SVĚT PODLE MUCHY

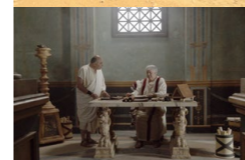
Tvůrci dokumentu vycházeli z doposud nepublikované korespondence, deníků a autobiografie světového umělce Alfonse Muchy. „Jde o stylizovaný film s hranými prvky dokumentárního charakteru, kombinovaný s animacemi,“ upřesňuje režisér **Roman Vávra**. „K vyprávění příběhu nám posloužily Alfonsovy vzpomínky, které ke konci života sepisoval na malé lístečky a které kvůli jeho úmrtí, ale i následným dějinným turbulencím nikdy nebyly publikovány. Na podnět jeho ženy Marie je začal s odstupem téměř dvaceti let zpracovávat jejich syn a spisovatel Jiří Mucha. Osa vyprávění leží na vnitřním dialogu Jiřího s otcem při tvůrčím procesu nad otcovou biografií a v hledání role žen v životě otce i syna, jejich celoživotní inspirace,“ dodává režisér. Před kamerou vystoupili i oceňovaní tvůrci, kteří se k Muchovu odkazu otevřeně hlásí. Mezi ně patří například Stanley Mouse, přední tvůrce plakátů pro hudebníky, jako byli Janis Joplin, Grateful Dead či Jimi Hendrix, americký umělec Mear One, který se proslavil zejména svou graffiti tvorbou i mimo streetartovou komunitu, japonskou linku prezentuje ilustrátor Jošitaka Amano. Natáčelo se na v České republice, ve Francii, Japonsku a v USA.

scénář: Markéta Sára Valnohová / **režie:** Roman Vávra / **námět a dramaturgie:** Martin Polák / **vedoucí produkce:** Markéta Tulisová / **kamera:** Martin Štěpánek / **vstřih:** Katarína Buchanan Geyerová / **filmový architekt:** Milan Popelka / **producent:** Punk Film / **koproducenti:** ČT, ARTE, Maxim Film, Mucha Foundation / **výkonný producent:** Pavel Plešák / **kreativní producent ČT:** Dušan Mulíček / **podpořil:** Státní fond kinematografie, WOW Prague Film Fund, Plzeňský kraj, Jihomoravský kraj, statutární město Brno

STINGL – MALÝ VELKÝ OKIMA

Dokument vypráví životní příběh výjimečného člověka, jehož nezdolná touha objevovat a poznávat svět se mu stala celoživotním osudem. Šel cílevědomě za svými dětskými sny a díky jeho obrovské pili, geniální paměti a shodou životních náhod se mu podařilo tyto sny proměnit v realitu. Na svém kontě má 43 vydaných knih v 35 jazycích, které vyšly ve 240 vydáních v nákladu převyšujícím 17 milionů výtisků. O co známější byla jeho knižní tvorba, o to méně se vědělo, jaký ve skutečnosti byl. Soukromí si do své nedávné smrti chránil a v podstatě do něj nikoho za celý život nepustil. „Stinglův velký sen o indiánech, cestách do neznáma, objevování cizích kultur a zemí byl tvrdě zdaněn v jeho osobním životě. O co více cestoval a vydával knih, o to méně času mu zbývalo na rodinu a budování osobních vztahů. Fenomenální Stingl byl ve své podstatě zcela nepraktickým mužem. Zajímaly ho pouze vědecké objevy, příběhy z cest a plány na další objevitelské expedice. Cestoval zásadně v obleku a zcela nepochopitelně nikdy nevybaloval své cestovní kufry. Po každém návratu vybalil jen své rukopisy, ostatní ho nezajímalo a k plným kufrům se už nikdy nevracel,“ prozrazuje o dobrodruhovi režisér **Steve Lichtag**.

scénář: Adam Chroust, Steve Loveček Lichtag / **režie:** Steve Loveček Lichtag / **kamera:** Vojtěch Nedvěd, Ondřej Hošek / **střih:** Radim Kotěšovec / **zvuk:** Jiří Klenka / **producent:** Steve Lichtag – Eurospot, Adam Chroust / **koproducenti:** Twinstarfilm, ČT / **kreativní producentka ČT:** Věra Krincvajová

STAROVĚKÁ IMPÉRIA

Řím, Řecko, Egypt, Čína, Keltové a Aztékové.

VZESTUP CIVILIZACE 1 + 2

Starověké kořeny moderní společnosti v dokudramatickém zpracování.

NEANDRTÁLCI

Dokudrama o předcích člověka.

OBŘÍ DOPRAVNÍ UZLY

Kde najdeme největší dopravní uzly? Mnichovské letiště, rotterdamský přístav, tokijské nádraží, louisvillské logistické centrum, pařížská tržnice a moskevské metro.

UVNITŘ SPACEX

Vizionář Elon Musk jako průvodce projektem jeho rakety Falcon Heavy v britském dokumentu.

VYNÁLEZY, KTERÉ ZMĚNILY SVĚT

Objevy, které ovlivnily vývoj lidstva: dalekohled, letadlo, robot, automobil, raketa a chytrý telefon.

PEKLO POD HLADINOU II

Nejnámější ponorkové akce 2. světové války.

AMERICKÁ VÁLKA

USA ve druhé světové válce.

ZAHRANIČNÍ DOKUMENTY

RUSKÁ VÁLKA

Sovětský svaz v druhé světové válce.

GULAG, SOVĚTSKÁ HISTORIE

Sovětské pracovní lágry.

DYNASTIE KENNEDYŮ

Populární americká rodina politiků.

OSVĚTIM – VELKÝ ÚTĚK

Slavný útěk z koncentračního tábora.

HRA ŠPIONŮ: PŘÍBĚHY STUDENÉ VÁLKY

Studená válka jako bojiště špionů.

KRÁSNÉ DRSNÉ IRSKO

Irsko, země s rozmanitou minulostí a krásnou přírodou.

NOVÝ ZÉLAND, ZEMĚ MAORŮ

Krásy Nového Zélandu.

MACAU, MĚSTO MNOHA TVÁŘÍ

Z francouzského dokumentárního cyklu Vůně cizích krajů.

ZAHRANIČNÍ DOKUMENTY

JEDNA PLANETA – SEDM SVĚTŮ

Příroda planety po jednotlivých světadílech.

GENIÁLNÍ ZVÍŘATA

Co vše umějí zvířata.

SAMCI VERSUS SAMICE

Mužské a ženské role v pestré přírodě.

JÁVA, DUŠE INDONÉSIE

KORSIKA, STŘEDOMOŘSKÁ KRÁSA

ITALSKÁ RIVIÉRA, CESTA PO LIGURII

MAURICIUS, PERLA INDICKÉHO OCEÁNU

Z francouzského dokumentárního cyklu Vůně cizích krajů.

PATAGONIE, VLÁDKYNĚ ČASU

Zahraniční dokumentární film o přírodě a fauně jižní části Argentiny – Patagonie.

TROPICKÉ OSTROVY

Planetární pohled na svět ostrovů a tamní přírody.

KONTAKT PRO MÉDIA

Daniel Maršalík / tel.: (+420) 606 464 922 / daniel.marsalik@ceskatelevize.cz

© Česká televize 2020

MINULOST

PŘÍTOMNOST

BUDOUCNOST

DOKUMENTY

PUBLICISTIKA

20

OS